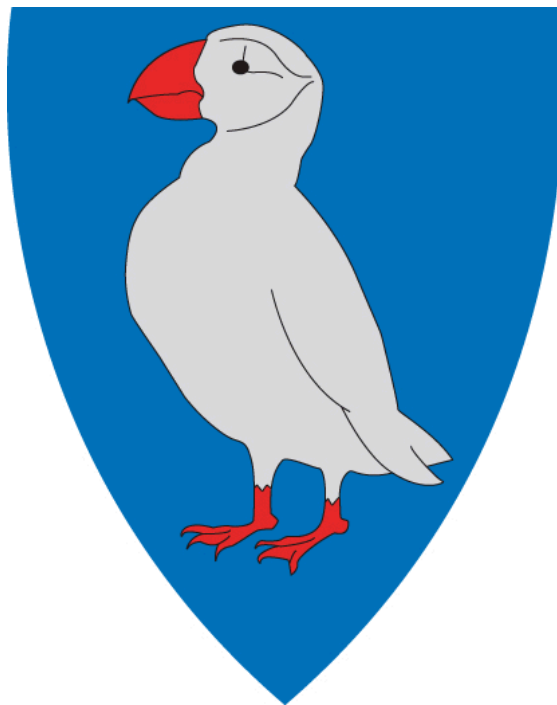

ÅRSBERETNING 2010

VÆRØY KOMMUNE

Forord

Det har vært en stabil ustabilitet i kommunens toppledelse over mange år. De siste 7 årene har minst 7 rådmenn kommet og gått. Tekniske sjef, økonomisjef/assisterende rådmenn likeså. I en liten sentraladministrasjon med få mennesker skaper dette lite kontinuitet. Vi må få faglig kvalifisert personale ansatt i stillingene. De må få forutsetninger for å utføre jobben – slik at de blir værende. Det er en forutsetning for å kunne drive kommunen på en forsvarlig måte.

Nåværende rådmann tiltrådte på slutten av regnskapsåret. Rapporteringen fra 2010 preges av dette.

Kommunens årsberetning er satt opp i henhold til kommunelovens § 48 nr 5. Det forsøkes å gi en beskrivelse av viktige tema og resultater fra 2010.

Værøy 21. juni 2011

Jan-Tore Pedersen
Rådmann

INNHold

	Side
Forord	2
1. Årets resultat	4
2. Budsjettavvik	4
3. Gjeldsforpliktelse	4
4. Regnskapsskjema 1	5
5. Mål og måloppnåelse	6
6. Kritiske suksessfaktorer	7
7. Likestilling og etikk	11

RÅDMANNENS ÅRSBERETNING

1. ÅRETS RESULTAT

Regnskapet for 2010 viser et overskudd på kr 1.680.946 som er foreslått tilført disposisjonsfondet, som her står under ubundne avsetninger. Overskuddet utgjør 2.6 % av driftsutgiftene. Disposisjonsfondet øker derved til kr 4.044.873.

Netto driftsresultat ble kr 3 629 614. Det er en økning fra kr 853.804 året før.

2. BUDSJETTAVVIK

To av årsakene til overskuddet er at kommunen fikk kr 1.595.276 mer i inntekter fra rammeoverføringer og skatteinntekter enn budsjettet, og at renteutgiftene ble kr 509.338 lavere enn budsjettet.

Ansvar 10 Rådmann, 21 barnehage, 30 sosialtjenesten, og 34 pleie- og omsorg hadde lavere netto driftsutgifter enn budsjettet. Noen av elementene bak mindre forbruket skyldes langtids sykefravær, ubesatte stillinger og at refusjoner fra staten på enkelte områder ble høyere enn budsjettet. Ansvar 20 skole/SFO, 32 lege, og 40 teknisk hadde netto driftsutgifter over budsjettet. På skolen øker antall barn som trenger spesialundervisning, og barnas behov regnet i timetall øker også. Det er nå over 26.5 % av barna som trenger tilrettelagt undervisning. Regnskapet for legetjenesten hadde en betydelig nedgang i netto driftsutgifter fra 2008 til 2009 og så en oppgang igjen i 2010. Beløpet i 2010 ligger 3.5 % over nivået i 2008. Noe tilsvarende skjedde også på teknisk avdeling, men tallene lå her i 2010 enda noe under nivået i 2008.

Det var flere investeringsprosjekt som ikke ble realisert i 2010. De mest sentrale er omtalt under punkt: 5. Mål og resultat. Dette medvirket til at investeringene ble mye lavere enn budsjettet.

3. GJELDSFORPLIKTELSER

Kommunen lånefinansierer investeringene.

Kommunen har kr 133.764.363 i langsiktig gjeld totalt. Det utgjøres av kr 78.430.702 i pensjonsforpliktelser og lån på kr 55.333.661. På den annen side har kommunen pensjonsmidler på kr 60.268.965 og utlån på kr 11.164.879.

Netto udekket pensjonsforpliktelser blir derved kr 18.161.737 og netto langsiktige lån blir kr 44.168.782.

Rådmannen kjenner ikke til at kommunen har noen pågående rettsaker.

REGNSKAPSSKJEMA 1A – DRIFT

	Regnsk 2010	Reg. budsj.	Oppr.budsj.	Regnsk 2009
Skatt på inntekt og formue	14 760 259	14 574 000	14 574 000	13 081 123
Ordinært rammetilskudd	31 596 017	30 187 000	30 187 000	30 752 400
Skatt på eiendom	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	462 549	1 263 250	362 500	361 984
Sum frie disponible inntekter	46 818 825	46 024 250	45 123 500	44 195 507
Renteinntekter og utbytte	782 131	699 667	699 667	805 964
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	1 783 343	2 292 680	2 292 680	1 880 780
Avdrag på lån	3 534 882	3 497 826	3 497 826	3 151 188
Netto finansinnt./utg.	-4 536 094	-5 090 839	-5 090 839	-4 226 004
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbr.	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	834 970	117 000	117 000	1 445 857
Til bundne avsetninger	2 078 176	316 500	316 500	183 781
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	834 927	0	0	719 249
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	2 016 519
Bruk av bundne avsetninger	806 371	120 000	100 000	553 819
Netto avsetninger	-1 271 848	-313 500	-333 500	1 659 949
Overført til investeringsregnskapet	740 721	0	0	1 678 826
Til fordeling drift	40 270 162	40 619 911	39 699 161	39 950 625
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	38 589 215	40 519 911	39 599 161	39 115 698
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	1 680 947	100 000	100 000	834 927
REGNSKAPSSKJEMA 1B – DRIFT				
RÅDMANN	5 347 613	7 412 601	6 534 251	7 288 278
KASSE	1 484 086	1 439 000	1 439 000	1 400 642
REKTOR	8 930 268	8 667 158	8 624 758	8 441 711
BARNEHAGESTYRER	101 948	790 000	790 000	-3 835
SOSIAL	1 248 585	1 471 700	1 471 700	1 445 817
HELSEST.	424 636	440 000	440 000	422 245
LEGE	3 134 509	2 652 000	2 652 000	2 538 070
FYSIO	681 179	633 000	633 000	690 995
PLEIE/OMS	14 540 836	15 186 313	15 186 313	15 031 922
BARNEVERN	179 776	205 000	205 000	4 900
TEKNISK	1 400 776	644 789	644 789	943 164
KULTUR	954 714	894 350	894 350	714 985
BIBLIOTEK	160 289	184 000	184 000	196 807
Sum alle ansvar	38 589 215	40 619 911	39 699 161	39 115 698

4. MÅL OG MÅLOPPNÅELSE

Tabell for mål og måloppnåelse i 2010

Mål	Måloppnåelse	Kommentar
SYKEFRAVÆR:		
Mål 5%	10.3 % legemeldt sykefravær	Sykefraværet var dobbelt så høyt som målet
UTVIKLING AV PLANER OG REGLEMENT:		
Personalreglement	Ferdig	
Arealplan	Asplan Viak har utarbeidet utkast til arealplan	Behov for lokal tilpassning
Overordnet kompetanseplan for kommunen	Ikke realisert	Planen vil bli utarbeidet i 2011
LEDEROPPLÆRING:		
	Ikke realisert	Vanskelig å realisere når sentrale ledere ikke er på plass
INNVESTERINGER:		
Etablering av servicekontor	Ikke realisert	
Ombygning av økonomiavdelingen	Ikke realisert	
Brannvern/kompetanseheving	Ikke realisert	Oppstart planlagt i 2011 Interkommunalt samarbeid
Heis	Ikke realisert	
Sponga park	Ikke realisert	
Enøk tiltak rådhus	Ikke realisert	
Svømmehall 25meters	Ikke realisert	Ble våren 2010 endret til rehabilitering av nåværende 12.5 m basseng
Rehabilitering av gamlekjerka	Kirken er under rehabilitering	
Nye PCer	Innkjøpt	
Kontormøbler	Innkjøpt	
Utskifting av lysarmatur	Ferdig	
Startlån Husbanken	Opptatt og fordelt til boligkjøpere	
Skolegården	Ferdig	
Nordlandsstranda – tilrettelegging	Ferdig	

Sykefravær

Det legemeldte sykefraværet i kommunen var i 2010 høyt, 10.3%. Det var høyt for både menn og kvinner, henholdsvis 9.5 % og 11.1 %. Det var høyt i både skolen, barnehagen, sentraladministrasjonen, og pleie- og omsorg,

Dette til tross for at vi er en IA-bedrift, der de ansatte har utvidede muligheter for å bruke egenmelding, og derved ikke komme med på listen over legemeldt sykefravær. Det samlede sykefraværet i kommunen er derved betydelig høyere enn det legemeldte sykefraværet. Det er et krevende arbeid å redusere et sykefravær som over tid har stabilisert seg på et høyt nivå. Ny IA-avtale ble våren 2011 undertegnet og arbeidet er påbegynt for å bidra til en langsiktig prosess på å få redusert fraværet i et samarbeid mellom kommunens ledere, tillitsvalgte, legene og arbeidslivssenteret.

Lederopplæring

Det var planlagt en strategisk lederopplæring fra juni til desember 2010. Denne ble ikke realisert på grunn av at sentrale ledere ikke var på plass; som rådmann, teknisk sjef, økonomisjef, og andre ledere var langtidssykmeldt.

Investeringer

Realiseringen av de budsjetterte investeringsprosjektene har vært begrenset. En viktig årsak er bemanningssituasjonen. Kommunen var uten ingeniørkompetanse til å fremme og gjennomføre prosjektene, samt rådmann i store deler av 2010. Mangelen på teknisk og økonomisk kompetanse medførte også at noen prosjekter ble presentert, men ikke realisert. Stillingen som teknisk sjef ble utlyst igjen våren 2011, flere kvalifiserte ingeniører søkte, og kommunen håper å ha på plass nødvendig ingeniørkompetanse høsten 2011.

Nødvendige tiltak – Interkommunalt samarbeid stater opp i 2011

Barnevern

Det er flere barn og foreldre på Værøy som har behov for hjelp. Kapasiteten i det kommunale barnevernet var i 2010 svært begrenset på grunn av lite ressurser. For 2011 er det budsjettert med at Værøy kommune inngår i et interkommunalt barnevernsamarbeid der øya får barnevernsfaglige tjenester tilsvarende en 40 % stilling fra Flakstad. Moskenes og Røst inngår også i dette samarbeidet. Barnevernssamarbeidet er nå i gang.

Brann/redning

Det foreligger en svært kritisk gjennomgang av brannvesenet på Værøy fra 2010 som dokumenterer at det både teknisk og kompetansemessig ikke er forsvarlig ("Dimensjonering av lokal brannberedskap – Værøy kommune). Dette ble ikke fulgt opp slik det var nedfelt i budsjettet for 2010. For å dekke denne tjenesten har det blitt lagt opp til et interkommunalt samarbeid om ledelse og tilsyn av brannvesenet med Vestvågøy, Flakstad og Moskenes. Det er satt av midler på budsjettet ut fra beregnede kostnader ved det interkommunale samarbeidet på budsjettet for 2011. Brann/redning vil medføre betydelige kostnader framover for kommunen, både på driftsiden, da vi må gå fra frivillige mannskaper til deltidsstillinger,

opplæringskostnader for at de nyansatte skal bli fullverdige brannmenn, samt ledelsesfunksjoner. På investerings siden medfører opptrappingen av brannvernstjenesten behov for anskaffelse av nytt materiell og utstyr.

5. KRITISKE SUKSESSFAKTORER

Fare for økte kommunale utgifter

- **Renteøkning**

Vi har nå et unormalt lavt rentenivå. Renten forventes å stige.

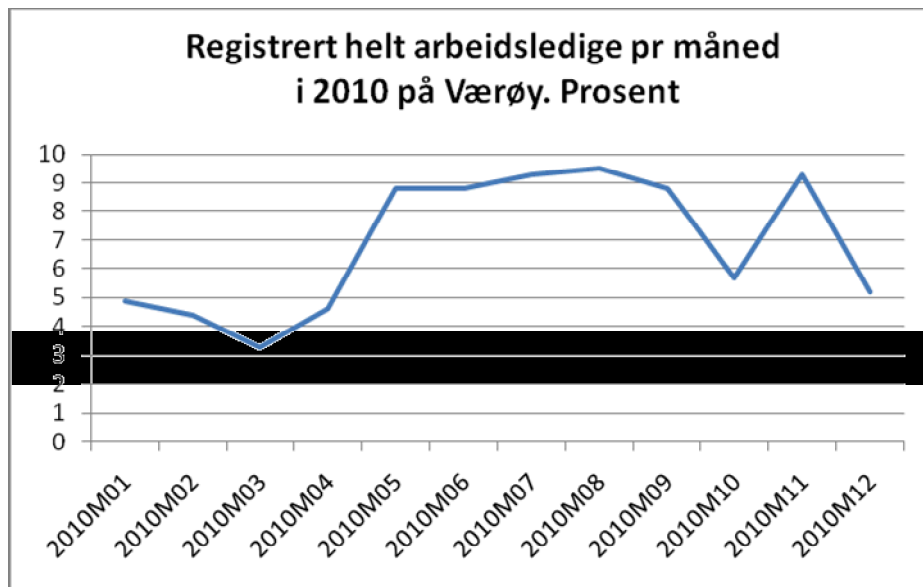
Innvesteringsprogrammet i økonomiplanperioden er ekspansivt. Ut fra investeringsplanen øker kommunens langsiktige gjeld til 60 millioner kroner i 2012. I økonomiplanperioden er det budsjettert med at rentesatsen på lån øker fra 4 % til 4.75% i 2014. Kommunen er svært utsatt ved renteøkninger ut over den rentebanen som er lagt til grunn. Øker renten ut over dette med 1 % gir det 600.000 kr i økte renteutgifter pr år ut over det som er lagt til grunn i økonomiplanen. Blir renteøkningen vesentlig høyere enn budsjettert vil det kreve omstillinger.

- **Antall personer som har behov for bistand i ung alder øker**

På Værøy så ligger andelen barn, unge og voksne som har behov for betydelig bistand fra kommunen langt over landsgjennomsnittet, og antallet vokser.

- I barnehagen øker antall barn med funksjonshemninger.
- Ved Værøy skole har nå 26.5 % av elevene behov for særskilt tilrettelagt undervisning. Dette bidrar igjen til økt behov for avlastningsboliger, og etter hvert flere PU-boliger, og ansatte i denne virksomheten.
- På de fleste områder der NAV skal bidra har kommunen utfordringer som også ligger langt over gjennomsnittet for landet; som for eksempel arbeidsledighet, og antall LAR-pasienter.
  - I 2010 kom arbeidsledigheten i høysesongen i januar - april ned mot 3 %, nær landsgjennomsnittet. Den ble så tredoblet i perioden mai til september, til rundt 9 %. I august 2010 kom den helt opp i 9.5 %. Det er dialog med NAV-ledelsen om muligheter for tilbud om relevante kompetanserettede kurs på øya i ledighetsperiodene.

- Legemiddelassistert rehabilitering (LAR) – innebærer regelmessig utdeling av alternative stoffer til tunge narkomane. Vi har 6 personer på LAR-behandling, det er 8 ganger flere LAR-pasienter enn folketallet skulle tilsi. De trenger betydelig mer hjelp enn kommunen tilbyr dem i dag. Gruppen av LAR-pasienter er bare toppen av ”isfjellet”. I vår kommune, hvor trenger vi en:
      - psykiatritjeneste,
      - ruskonsulent, og
      - NAV-kontor som har kapasitet til dette arbeidet.
    - Selv om vi får god bistand fra staten får kommunen en kostnadsvekst både i 2011 og i årene som kommer som følge av at antall personer som har behov for bistand i ung alder øker. Det er lagt opp til en viss vekst på dette området i budsjettet. Problemet er at dette fortrenger andre gode tiltak. Gjennom Fylkesmannen har vi i 2011 fått både tilsagn om midler til en halv stilling til boligsosialt arbeid rettet mot oppfølging av brukerne, i inntil 3 år, og 250.000 kr i skjønnsmidler til utvikling av NAV-kontoret til å bli lokalsamfunnets hovedaktør i velferdspolitikken.
  - **Tapsrisiko på fordringer**
 Kommunen administrerer lån fra Husbanken til særskilte grupper og yngre nyetablerere. Det er grupper der enkelte har problemer med å betale sine lån. Kommunen er ansvarlig for det beløp som lånes ut. Vi må beregne tap på enkelte av disse lånene. I tillegg har kommunen utestående fordringer i form av blant annet avgifter og utleie. Det er fare for tap på dette området. Fra tidligere år har vi mange gamle fordringer. Det er urealistisk å forvente at disse blir betalt fullt ut – når de etter så lang tid ikke er betalt. Noen av dem er foreldet. Vi må derfor ta et tap i 2011.

- **Merutgiftene for øykommunene i havgapet**

Som øykommune i havgapet har kommunen betydelige merutgifter som det ikke kompenseres for gjennom inntekssystemet til kommune. Interkommunalt samarbeid bidrar til å øke disse merkostnadene. Derved får kommunen lavere inntekter enn den skulle hatt i forhold til utgiftsbehovet. Værøy kommune har fått skjønnsmidler fra Fylkesmannen for å utrede dette i 2011.

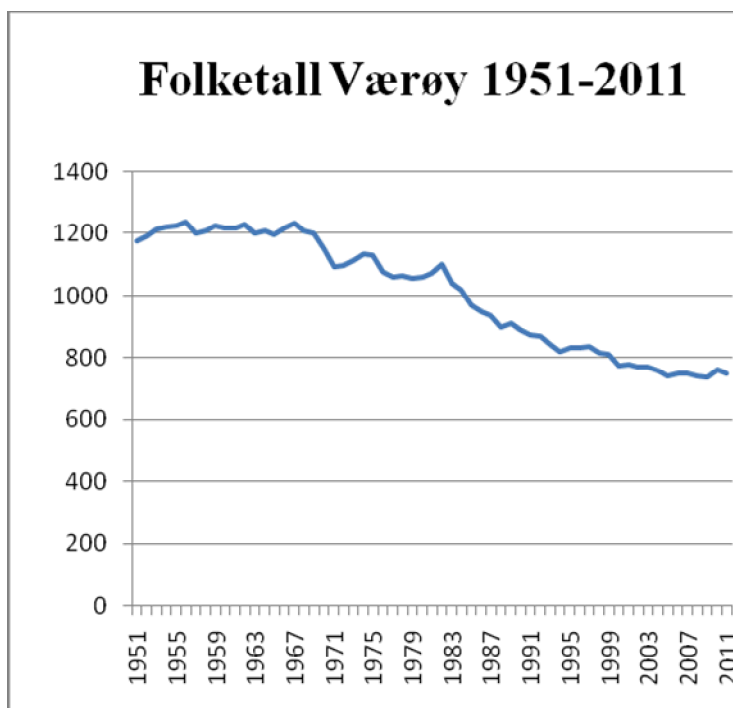
- **Pris- og lønnsvekst**

Den generelle prisstigningen i budsjett 2011 og økonomiplanperioden er satt til 2,5 % årlig lønnsøkningen pr år satt til 3,0 %. Rammen ble 4.25 % i lønnsoppjøret for 2011.

Fare for reduserte kommunale inntekter

- **Reduseres folketallet reduseres kommunens inntekter**

Kommunen har hatt et synkende folketall i flere ti år. For hver innbygger vi mister, og da spesielt barn og ungdom, reduseres kommunens inntekter, uten at vi får redusert kommunens utgifter tilsvarende. Skal vi snu denne utviklingen må vi slå ring rundt lokalsamfunnet og innbyggerne. På øya er vi avhengig av hverandre for at vi skal kunne snu denne utviklingen, og beholde det økonomiske grunnlaget for å opprettholde et godt kommunalt tjenestetilbud. I perioden 1951 - 2011 flyttet det ut til sammen 4 ganger så mange mennesker som i dag bor på øya i dag. Til sammen flyttet det ut 3189 personer i 60-års perioden. Det tilsvarer langt mer enn hele fødselsoverskuddet (416 personer) og tilflytningen (2323 personer), og har gitt en befolkningsnedgang på 450 personer.

- ***Fiskeri – hjørnesteinsnæringen***

Vi er en liten kommune som er helt avhengig av det havet gir. På Værøy baseres i siste instans alt på næringsgrunnlaget i havet, fiskepriser, og kvoter. Nå er fisket godt – likevel viser historien at dette kan variere over tid.

Øya får nå ny strømkabel slik at fiskeriindustrien får større potensial, samt fibernett som ytterligere vil bidra til å bedre konkurransesituasjonen. I tillegg er det utbygging av turistbedrifter.

6. LIKESTILLING OG ETIKK

Den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling?

I ledergruppa er det flere kvinner enn menn. Kvinner er klart overrepresentert blant de ansatte, og da spesielt i barnehage, pleie- og omsorg, og skolen.

Tiltak for å fremme likestilling?

For å få en bedre kjønns sammensetning er det behov for flere menn i barnehage, skole, og pleie- og omsorg. I sammen med ledere og tillitsvalgte vil egnede rekrutteringstiltak bli vurdert.

Tiltak for å fremme formålet i diskrimineringsloven

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion eller livssyn er forbudt. Man kan aldri utelukke at personer ikke kan bli behandlet dårligere enn andre på grunn av dette. Det er derfor viktig å få reist en etisk debatt i virksomheten, slik at de ansatte blir bevisst problemstillingen.

I en kommunal virksomhet der vi har ansvar for mange barn og ungdommer har vi plikt til å motvirke mobbing og trakassering generelt, og spesielt på det grunnlag som nevnt over. Med trakassering menes handlinger, unnlater eller ytringer som virker eller har til formål å virke krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende eller ydmykende.

Tilgjengelighetsloven

I eldre bygninger er tilgjengeligheten for funksjonshemmede ofte dårlig. Vi skal i år starte rehabiliteringen av svømmeanlegget, og neste år tar vi sikte på å rehabilitere gymsalen. Gymsalen fungerer også som aula, og kommunens storstue. Det planlegges for at dette bygget skal ombygges slik at det blir egnet for funksjonshemmede, med universell utforming.

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten.

I en liten kommune der alle kjenner alle, er det spesielt viktig at forvaltningsloven overholdes, inkludert taushetsplikten. For å bidra til at dette får nødvendig fokus i arbeidet, vil det settes opp kurs for ansatte og politikere i denne og andre lover.